

ROLUL ȘI IMPORTANȚA UTILIZĂRII INSTRUMENTELOR MUZICALE ÎN CADRUL LECȚIEI DE EDUCAȚIE MUZICALĂ

Mihaela CERNELEANU, studentă,

Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte
Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Conducător științific: Marina COSUMOV, dr., conf. univ.

Abstract: *The music education is carried out under two aspects: special and general. Both types start from the same idea "to study music". That is why music in school will come as a special phenomenon of this world, which adds wisdom in the form of feeling, experience and a special understanding of life. A major problem of school music education is the problem of the way that the teacher advances with the children in the world of music. A correctly chosen way, in accordance with the artistic, emotional and psychological specifics of music, will lead to edifying results.*

A particular importance in the process of music education in school is the interpretation at a musical instrument used at the lesson. Performing music at a musical instrument is an active and practical form of direct and concrete cognition of music, it is an activity of live artistic interpretation of it. The music cognition through live contact is the primary form of the music art cognition.

Keywords: *music education, instrumental performance, music cognition, specifics of music, musical instrument.*

Este demonstrat faptul că muzica are o influență pozitivă asupra dezvoltării cognitive a copiilor, a memoriei și a relaționării acestora cu alte persoane de vârsta lor și nu numai. Copiii care participă la activități muzicale, jocuri muzicale și la interpretarea diferitor cântece, vor fi mult mai sociabili, deschiși, vor comunica mai bine și vor avea încredere de sine.

Problematica mijloacelor didactice pentru domeniul educației muzicale trebuie privită din, cel puțin, două puncte de vedere diferite: al lucrărilor de pedagogie, considerate a fi „totalitatea materialelor, dispozitivelor și a aparatelor cu ajutorul cărora se realizează transmiterea și asimilarea informației didactice, înregistrarea și evaluarea rezultatelor obținute” și al metodicilor specifice educației muzicale. Sintagma de mijloace de învățământ în educația muzicală, trebuie extinsă; accepțiunea actuală limitându-se pentru acest domeniu la mijloacele audio-vizuale, care, mai curând, țin de materiale didactice. Pornind de la definirea generală a termenului *mijloace*, mai exact expresia „ceea ce se face spre a ajunge la un scop”, consider că este bine de luat în seamă (și de ce nu?) modul în care calculatorul și tehnicile noi contribuie la îmbunătățirea demersului didactic muzical. În prezent dispunem de o mare gamă de posibilități pentru a realiza o oră de Educație Muzicală captivantă, interesantă și plină de emoții pozitive.

Educația muzicală începe cu formarea priceperii de a audia, de a însuși limbajul muzical, de a-i desluși sensurile. Scopul final al educației muzicale este acela de a forma o atitudine estetică muzicală, de a pregăti cunoscători avizați de valori estetice muzicale și, eventual, creatori de muzică și interpreți.

Curriculumul actual, care urmărește edificarea unui învățământ național modern, include în sine realizările tradiționale și actuale ale științei pedagogice. Finalitățile educației muzicale se concentrează în jurul necesității de a forma cultura muzicală a elevilor ca parte componentă a culturii lor spirituale. În această ordine de idei, învățământul muzical general-școlar va urmări:

- educarea interesului și a dragostei pentru arta muzicală;
- cultivarea capacităților de percepție muzicală, de ascultare și auzire, de simțire și trăire a muzicii;
- cultivarea deprinderilor muzicale practice: de interpretare vocală și instrumentală;
- asimilarea unui volum bine determinat de cunoștințe muzicale și despre muzică;
- dezvoltarea aptitudinilor muzicale, a receptivității și sensibilității artistice;
- formarea deprinderilor elementare de creație muzical-artistică;
- cultivarea gustului muzical;
- educarea capacităților de a medita despre muzică, de a o aprecia din punct de vedere valoric, de a o analiza și caracteriza;
- cultivarea necesității sufletești de a contacta cu muzica, de a se întâlni cu ea.

O problemă de ordin principal a învățământului muzical școlar este problema căii pe care se înaintează cu copiii în lumea muzicii. O cale aleasă corect, în conformitate cu specificul artistic, emoțional-psihologic al muzicii, va duce la rezultate edificatoare. Muzica este o artă și calea de înaintare spre ea trebuie să fie la fel „artistică”.

Urmărind conceptul actual al Educației Muzicale, se reflectă importanța capacităților interpretative ale profesorului. Deprinderile de interpretare la instrument amplifică posibilitățile de realizare a scopului la lecția de Educație Muzicală. Muzica *vie* interpretată sub ochii copiilor îi va impresiona mult mai puternic decât imprimările tehnice. Între interpret și auditoriu, adică între profesorul clasei și elevi, se creează un contact emoțional – psihologic de natură și tensiune deosebită, care conferă procesului de audiție caracteristici importante: sporirea bucuriei și a dorinței de muzică, a satisfacerii estetice etc. Comunicarea vizuală cu muzica pe lângă cea auditivă duce la aprofundarea percepției.

- Ce rol joacă instrumentul muzical la lecția de educație muzicală în școala generală?
- În ce momente se apelează la el și când se evită folosirea lui?
- Cum trebuie folosite posibilitățile lui tehnice, particularitățile sonore ale instrumentului pentru a avea efect?
- Care dintre calitățile lui trebuie luate în considerație în realizarea diferitor aspecte ale activităților muzicale?

Răspunsul este cert. Cultura muzicală nu poate fi interpretată ca un produs separat de activitatea elevului, ea se formează în cadrul formelor practice de cunoaștere și asimilare a muzicii. În pedagogia muzicală s-au fundamentat deja tipurile, conținuturile și funcțiile activităților muzicale școlare, cele mai generale fiind: creația, interpretarea, audierea și reflecția. Din aceste activități derivă diferite forme de inițiere muzicală. Însăși formele de inițiere muzicală diferă de la pedagog la pedagog și cresc calitativ în funcție de pregătirea profesională, iar unitatea activităților muzicale din cadrul lecției este condiționată de obiectivele și finalitatea urmărită.

Importanța utilizării instrumentelor muzicale la lecțiile de Educație Muzicală rezultă din capacitatea acestora de a se adapta la toate capriciile gândirii muzicale datorită posibilităților de adaptare a acestora la diferite condiții, scopuri ș.a. În orice moment al lecției de Educație Muzicală trebuie să fie prezente: emotivitatea, pasiunea, trăirea artistică, creativitatea, inspirația, bucuria și satisfacția sufletească de la muzică. Toate activitățile muzicale încadrate în lecție vor fi pătrunse mai întâi cu emoția, după care va pași cugetul și gândul. Ora de muzică nu are o schemă fixă, o structură adoptată unanim și recomandată doar pentru a fi plină de conținuturi. Lecția de muzică este un proces viu, o creație originală a profesorului, de fiecare dată concepută și făurită din nou. Plăsmuirea ei se află în mâinile profesorului, conform competenței, experienței și fanteziei sale. Profesorul va construi lecția conform viziunii sale, căii sale irepetabile, unicul criteriu de apreciere a muncii rămânând a fi performanțele obținute de elevi în însușirea artei muzicale.

Dar pentru aceasta este nevoie să găsim anumite căi de transmitere a muzicii. Profesionalismul specialistului în acest domeniu ține de două aspecte – muzical și pedagogic – aflate în strânsă unitate. În figura vie a profesorului de muzică aceste două aspecte nu pot fi separate. La lecția de educație muzicală, profesorul trebuie să dispună de diferite mijloace, printre care se enumeră și instrumentul muzical care joacă un rol foarte important și poate fi util la prezentarea repertoriului muzical din curriculum, printre acestea fiind:

- *Cântarea vocală:*
  - deprinderi specifice de cânt (emisia naturală, dicția, respirația corectă);
  - deprinderi de cântare în colectiv.
- *Cântarea instrumentală:*
  - jucării muzicale;
  - instrumente muzicale melodice și de percuzie.

Păstrarea și transmiterea practicilor de interpretare instrumentală a creațiilor din repertoriul propus în Curriculumul de Educație Muzicală trebuie să constituie o dominantă a activității pedagogilor din orice etapă a învățământului. Scopul pedagogului-muzician este de a cuceri, prin interpretarea personală, atenția copilului, de a-l introduce în această lucrare și de a i-o infiltra în suflet, de a pune stăpânire pe conștiința lui, de a-l face să trăiască din plin momente de adâncă revelație spirituală, de a-l face pe copil să-și îndrăgească eul său și să devină OM.

În concluzie, muzica interpretată pe „viu” dezvoltă sentimente: bucuria, tristețea, durerea și amplifică emoțiile: regretul, mila, dorul, nostalgia, iar prin valorificarea sa adecvată și rezonabilă, muzica va introduce frumosul în viața noastră contribuind la modelarea și socializarea ființei umane.

Bibliografie:

1. GAGIM, I. *Știința și arta educației muzicale*. Chișinău: Editura Arc, 2004. 223 p. ISBN 9975-928-07-2.
2. GAGIM, I., COSUMOV, M. *Tehnologii de elaborare a temelor pe acasă la educația muzicală*. Bălți: Tipografia Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți, 2015. 40 p. ISBN 978-9975-50-137-8.

3. STICI, A., GAGIM, I. *Dimensiunea spirituală a cântului*. Chișinău: Editura Arc, 2003. 152 p. ISBN 9975-9510-3-1.
4. VACARCIUC, M. *Metodica educației muzicale*. Chișinău: Tipografia „Garomont-studio”, 2017. 225 p. ISBN 978-9975-136-44-0.